

**Ferriere Nord SpA
mod
Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber**

»Statsstøtte — fællesskabsrammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse — virksomhed inden for jern- og stålsektoren — produkter, som er omfattet af EF-traktaten — godkendt støtteordning — ny støtte — iværksættelse af den formelle procedure — frister — ret til kontradiktion — berettiget forventning — begrundelse — tidsmæssig anvendelse af fællesskabsrammebestemmelserne — et miljømæssigt formål med investeringen«

Rettens dom (Fjerde Udvidede Afdeling) af 18. november 2004 II - 3937

°

Sammendrag af dom

1. *Statsstøtte — generel støtteordning godkendt af Kommissionen — individuel støtte fremlagt som henhørende under godkendelsen — Kommissionens undersøgelse — vurdering primært under hensyn til godkendelsesbeslutningen og subsidært henset til traktaten — støtte, som er en streng og forudsigelig anvendelse af de betingelser, der er fastsat i godkendelsesbeslutningen — støtte henhørende under ordningen for eksisterende støtte (Art. 87 EF og 88 EF)*

2. *EKSF — støtte til jern- og stålindustrien — påtænkt støtte — Kommissionens undersøgelse — frist for indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure fastsat i artikel 6, stk. 6, i den generelle beslutning nr. 2496/96 — rækkevidde*
(Generel beslutning nr. 2496/96, art. 6, stk. 6)
3. *Statsstøtte — administrativ procedure — de interesserede parter ret til at fremsætte bemærkninger — ændringer under proceduren for de gældende fællesskabsrammebestemmelser — Kommissionens forpligtelse i tilfælde af iværksættelse af nye principper*
(Art. 88, stk. 2, EF)
4. *Statsstøtte — påtænkt støtte — Kommissionens undersøgelse — overholdelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning — Kommissionens forpligtelse til i den endelige beslutning at overholde de rammer, der er fastlagt ved angivelserne i dens beslutning om at indlede undersøgelsesproceduren*
5. *Statsstøtte — administrativ procedure — støttens forenelighed med fællesmarkedet — bevisbyrde påhvilende den, som yder støtten, og den potentielle støttemodtager*
(Art. 88, stk. 2, EF)
6. *Statsstøtte — administrativ procedure — påtænkt støtte til fordel for investering i en jern- og stålvirksomhed, der fremstiller varer henhørende under EKSF-traktaten og andre varer, som ikke henhører herunder — påtænkt støtte gjort til genstand for to efterfølgende anmeldelser; en i henhold til EKSF-traktaten og en anden i henhold til EF-traktaten — Kommissionens efterprøvelse af det retsgrundlag, hvorpå den skal basere sin beslutning — lovlig under hensyn til princippet om god forvaltningsskik*
7. *Statsstøtte — forbud — undtagelser — miljøbeskyttelse — Kommissionens skønsbeføjelse — mulighed for at vedtage rammebestemmelser — bindende karakter — domstolskontrol*
(Art. 6 EF og 87 EF)
8. *Statsstøtte — påtænkt støtte — Kommissionens undersøgelse — nye fællesskabsrammebestemmelser — øjeblikkelig anvendelse — anvendelse på påtænkt støtte anmeldt inden offentliggørelsen og endog forud for undersøgelsen*

9. *Statsstøtte — forbud — undtagelser — miljøbeskyttelse — fællesskabsrammebestemmelser — godkendelse af investering med hensyn til en støtteforanstaltning til miljøbeskyttelse — kriterium — formål — miljømæssig forbedring*

1. Når Kommissionen får forelagt en individuel støtteforanstaltning, som hævdes at være truffet i medfør af en tidligere godkendt støtteordning, kan den ikke uden videre bedømme støtteforanstaltningen i henhold til traktaten. Den skal — før den indleder nogen form for procedure — kontrollere, om støtten falder ind under den generelle ordning og opfylder de betingelser, der er fastsat i beslutningen om at godkende den generelle ordning. I modsat fald ville Kommissionen i forbindelse med sin undersøgelse af hver enkelt individuel støtte efterfølgende kunne ændre sin beslutning om at godkende støtteordningen, hvilket i sig selv forudsætter en undersøgelse med henblik på artikel 87 EF, og bringe overholdelsen af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning og retssikkerhedsprincippet i fare. En støtte, som er en streng og forudsigelig anvendelse af de betingelser, der er fastsat i beslutningen om godkendelse af den godkendte generelle ordning, anses følgelig for en eksisterende støtte, der ikke har skullet anmeldes til Kommissionen eller har skullet undersøges med henblik på artikel 87 EF.

(jf. præmis 51)

2. Artikel 6, stk. 6, i den generelle beslutning nr. 2496/96 om fællesskabsregler

for støtte til jern- og stålindustrien nævner en frist på to måneder, efter udløbet af hvilken de påtænkte støtteforanstaltninger kan iværksættes i tilfælde, hvor Kommissionen ikke har indledt en formel procedure, på betingelse af, at medlemsstaten på forhånd har meddelt Kommissionen, at den har til hensigt at gøre dette. Denne bestemmelse pålægger ikke Kommissionen en præklusiv frist, men tilskynder Kommissionen til i overensstemmelse med princippet om god forvaltningsskik at handle med den fornødne hast, og giver vedkommende medlemsstat mulighed for at gennemføre støtteforanstaltningerne efter udløbet af en frist på to måneder, på betingelse af, at den på forhånd har underrettet Kommissionen herom.

(jf. præmis 62)

3. Såfremt Kommissionen ved vurderingen af, om en statsstøtte er forenelig med fællesmarkedet, anvender fællesskabsrammebestemmelser, som har erstattet

dem, der var i kraft på tidspunktet, hvor de »interesserede parter« i artikel 88, stk. 2, EF's forstand har fremsat deres bemærkninger, påhviler det den, såfremt den påtænker at basere sin beslutning på nye principper, at anmode parterne om at fremsætte bemærkninger herom, idet den ellers vil tilsidesætte deres procesuelle rettigheder.

(jf. præmis 75)

at medlemsstaten og de interesserede parter kan tilrettelægge deres forsvar bedst muligt. Det påhviler medlemsstaten og den potentielle støttemodtager at fremsætte deres argumenter for, at den påtænkte støtte er omfattet af de undtagelser, som er fastsat i traktaten, idet formålet med den formelle procedure netop er at gøre det muligt for Kommissionen at opnå fuld oplysning om alle sagens momenter.

(jf. præmis 93 og 94)

4. Princippet om beskyttelse af den berettigede forventning indebærer, at Kommissionen under proceduren for undersøgelse af statsstøtte skal tage hensyn til den berettigede forventning, som de berørte parter vil kunne have på grundlag af angivelserne i beslutningen om at indlede en undersøgelsesprocedure, og at Kommissionen følgelig ikke kan basere den endelige beslutning på den omstændighed, at den ikke har modtaget oplysninger, som de interesserede parter under hensyn til disse angivelser ikke har ment, at det var fornødent at fremsende.

(jf. præmis 88)

6. Hvad angår en påtænkt støtte til en virksomhed inden for jern- og stålindustrien, der både fremstiller varer, som er omfattet af EKSF-traktaten, og varer, som ikke er omfattet heraf, og som ikke fører særskilt bogholderi for de to aktiviteter, kan Kommissionen ikke beskyldes for at have begået processuelle fejl, som udgør en tilsidesættelse af princippet om god forvaltningsskik, ved undersøgelsen af det retsgrundlag, som den skulle basere sin beslutning på, idet det ikke umiddelbart var klart, om den investering, hvortil der skulle ydes støtte, skulle henføres til EKSF-traktaten eller EF-traktaten, idet den havde modtaget to anmeldelser vedrørende samme påtænkte støtte, hver i henhold til en af traktaterne, og idet det under alle omstændigheder påhvilede den at efterprøve, om støtten ville komme andre aktiviteter end dem, til fordel for hvilke den var ydet, til gode.

(jf. præmis 99-101)

5. Når Kommissionen har besluttet at indlede den formelle procedure, er den forpligtet til at formulere sin tvivl med hensyn til støttens forenelighed med fællesmarkedet klart og tydeligt, således

7. Foreneligheden med fællesmarkedet af en påtænkt støtte til miljøbeskyttelse skal undersøges i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 6 EF, sammenholdt med artikel 87 EF, og på grundlag af de fællesskabsrammebestemmelser, som Kommissionen forudgående har vedtaget med henblik på en sådan undersøgelse. Kommissionen er således bundet af de rammebestemmelser eller meddelelser, den har vedtaget som led i sit tilsyn med statsstøtte, såfremt disse ikke afviger fra traktatens bestemmelser, og de er blevet accepteret af medlemsstaterne. De interesserede parter kan således støtte ret herpå, og Fællesskabets retsinstanser efterprøver, om de retningslinjer, som Kommissionen har pålagt sig selv ved at vedtage den anfægtede beslutning, er blevet overholdt.

(jf. præmis 134)

8. Når det fremgår af nye fællesskabsrammebestemmelser for statsstøtte, at disse træder i kraft på offentliggørelsesdagen, og at Kommissionen således skal anvende bestemmelserne på enhver anmeldt støtte, endog på støtte anmeldt forud for offentliggørelsen, er Kommissionen forpligtet til at anvende dem, når den vedtager sin beslutning vedrørende en påtænkt støtte, som er genstand for en formel undersøgelsesprocedure, der endnu ikke er afsluttet. Denne umiddelbare anvendelse har hjemmel i bestemmelserne i artikel 254, stk. 2, EF om ikrafttrædelsen af Rådets og Kommissionens forordninger og direktiver og overholder princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, der i lighed med retssikkerhedsprincippet omfatter

forhold, som ligger forud for ikrafttrædelsen af de nye bestemmelser, men ikke en midlertidig situation såsom situationen for en medlemsstat, der har anmeldt en påtænkt ny støtteforanstaltning til Kommissionen, og i afventning af resultatet af dens undersøgelse.

(jf. præmis 137-139)

9. Om der kan ydes støtte i medfør af fællesskabsbestemmelserne om statsstøtte til miljøbeskyttelse, afhænger af formålet med den investering, hvortil der er søgt støtte. Rammebestemmelserne fra 2001, som i denne henseende er identiske med rammebestemmelserne fra 1994, nævner investeringer, der har til formål at reducere eller helt fjerne forurening og gener eller at tilpasse produktionsmetoder, idet det præciseres, at det kun er de ekstra omkostninger til de yderligere investeringer, der er forbundet med miljøbeskyttelse, som er støtteberettigede. Det er en betingelse for, at en investering, som bl.a. er begrundet i økonomiske hensyn, berettiger til støtte til miljøbeskyttelse, at disse hensyn ikke i sig selv udgør en tilstrækkelig begrundelse for investeringen i den valgte form.

Det følger således af opbygningen af rammebestemmelserne fra 2001, som i denne henseende er identiske med

rammebestemmelserne fra 1994, at der ikke kan ydes støtte til enhver investering, som tilpasser et anlæg til nationale eller fællesskabsretlige standarder, hvad enten disse er retligt forpligtende eller ej, som går videre end de retligt forpligtende standarder, eller som er foretaget i tilfælde, hvor der ikke findes retligt forpligtende standarder, men kun til de investeringer, hvor selve genstanden for investeringen er en sådan miljømæssig forbedring. Derfor er den omstændighed, at investeringen forbedrer miljøbeskyttelsen, irrelevant endog hvad angår beskyttelsen af arbejdstagernes sundhed og sikkerhed. Det er ganske vist muligt, at en påtænkt støtte både har til formål at forbedre den økonomiske produktivitet og at beskytte miljøet, men den omstændighed, at dette andet formål foreligger, kan ikke udledes af den blotte konstatering af, at det nye anlæg har en mindre negativ virkning på miljøet end det gamle, hvilket blot kan være en

sideeffekt af en teknologisk ændring i økonomisk øjemed eller af udskiftningen af nedslidt udstyr. For at det i et sådant tilfælde kan lægges til grund, at den støttede investering har et delvist miljømæssigt formål, må det godtgøres, at det samme økonomiske resultat kunne have været opnået ved hjælp af et billigere, men også mere miljøskadeligt udstyr.

Det afgørende er således ikke, om investeringen medfører miljømæssige forbedringer, eller om den går videre end de gældende miljøkrav, men derimod i første række, om investeringen er foretaget med henblik på at gennemføre sådanne forbedringer.

(jf. præmis 147-152)